

„Tohle vyprávění
vás dostane.“

– *Observer*

Dobré matky

Skutečný příběh žen,
které se postavily
nejmocnější mafií světa

„Zásadní.“

– *Washington
Post*

Alex
Perry

DOBŘÉ MATKY

ALEX PERRY

**DOBRÉ
MATKY**

sloart

Text © Alex-Perry.com Ltd, 2018
Translation © Jana Hlávková, 2021
Czech edition © Nakladatelství Slovart, 2022
Cover design © HarperCollinsPublishers 2019

Cover photographs:

Photograph of street © Richard Clarkson / EyeEm / Getty Images
Photograph of woman © Ian Hooton / Science Photo Library / Getty Images

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí
být reprodukována v knižní, elektronické ani jiné podobě,
ukládána do databází či rozmnožována bez předchozího
písemného souhlasu vydavatele.

Dobré matky

Z anglického originálu *The Good Mothers* vydaného poprvé v roce 2018
nakladatelstvím William Collins

přeložila Jana Hlávková

Vydalo Nakladatelství Slovart, s. r. o., v Praze v roce 2022

Editorka Marie Iljašenko

Redakce Sára Vybíralová

Korektury Jiří Kettner

Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Vydání první

ISBN 978-80-276-0277-3

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.cz

*Pro dobré dcery
a pro Tess, navždy.*

Obsah

DĚJSTVÍ PRVNÍ: ZMIZENÍ V MILÁNĚ 11

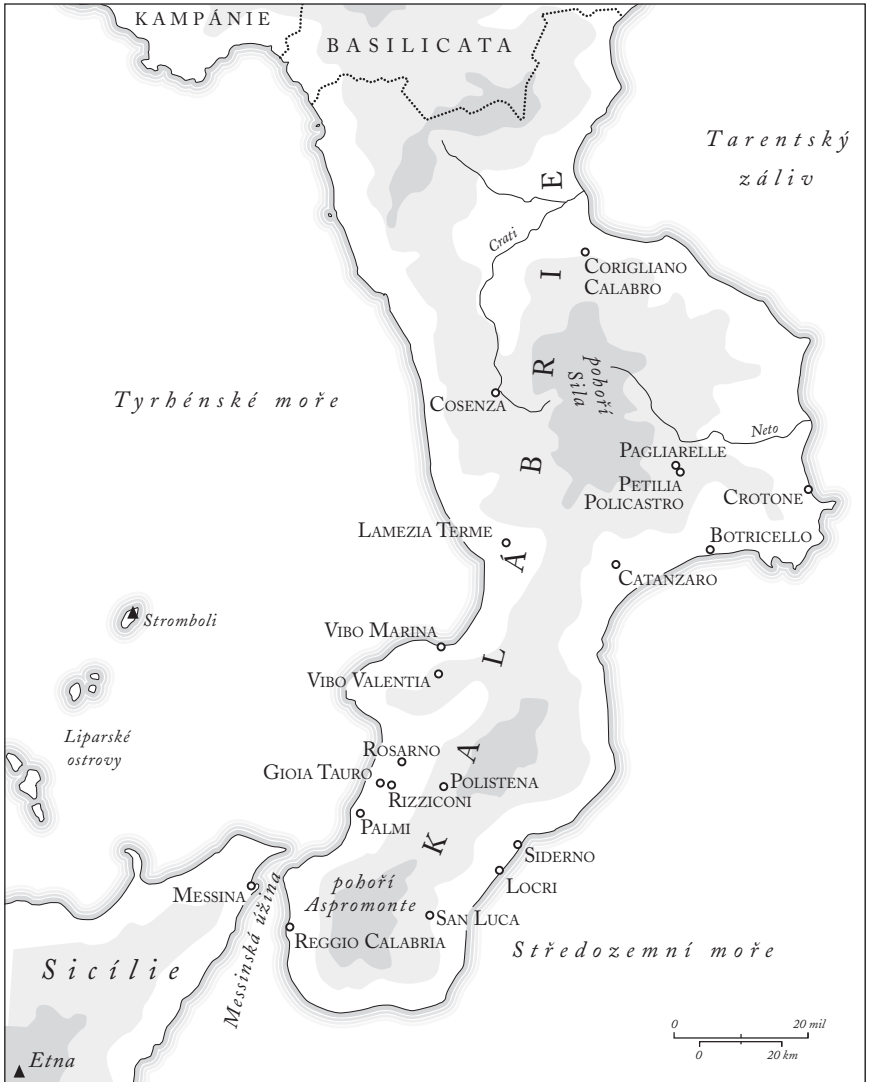
DĚJSTVÍ DRUHÉ: VZPOURA V ROSARNU 121

DĚJSTVÍ TŘETÍ: ITÁLIE SE PROBOUZÍ 211

POZNÁMKY 307

REJSTŘÍK 325

DĚJSTVÍ PRVNÍ

ZMIZENÍ V MILÁNĚ

1

Symbolem Milána je obrovský plaz požírající řvoucí dítě.¹ Nejvýznamnější město severní Itálie má ještě další emblémy: hůňatého divočáka, zlatou Madonu a z pozdější doby značky luxusních návrhářů, které z Milána činí světovou módní metropoli. Ale osm set let staré zobrazení stočeného hada zatínajícího jedové zuby do zmítajícího se, krví zbroceného nemluvněte se stále těší největší oblibě. Zdobí vlajky, basreliéfy na městských zdech, logo automobilky Alfa Romeo i dres klubu Inter Milán. Je to znepokojující, až hrozivá standarda milánských občanů, kteří jsou obvykle spojováni s láskou k rodině a k jídlu. Na město, jehož umělecké bohatství zahrnuje i takové skvosty jako da Vinciho *Poslední večeře*, je nezvykle nepropracovaná. Většina Miláňanů navíc přiznává, že netuší, co tento výjev znamená. Někteří se však občas v záchvatu upřímnosti podělí o své podezření: znak si svou nesmrtelnost získal tím, že ilustruje temnou pravdu skrytou v srdci města. Rozvoj a úspěchy, jimiž se Milán pyšní, totiž stojí mimo jiné na tom, koho jste připraveni zničit.

Denise Cosco strávila v Miláně na konci listopadu 2009 čtyři dny. Pak jí otec zabil matku a sprovodil ze světa její tělo i veškeré stopy, které po ní zůstaly. Během těchto čtyř dnů však Denise

téměř uvěřila, že se její rodině podařilo vymanit ze spárů temnoty. Bylo jí sedmnáct let. Její matka byla Lea Garofalo, pětatřicetiletá dcera *mafiosa*, a její otec byl Carlo Cosco, devětatřicetiletý pašerák kokainu. Lea se za Carla vdala v šestnácti letech. V sedmnácti porodila Denise, v jedenadvaceti byla svědkem, jak její manžel se svým bratrem zabili v Miláně člověka, a ve dvaadvaceti poslala Carla do městské věznice San Vittore. Denise vyrůstala na útěku. Celých šest let, od roku 1996 do roku 2002, se Lea se svou dcerou skrývala v úzkých klikatých uličkách středověkého Bergama na úpatí Alp. Lea z toho udělala hru: dvě holky z jihu se ukrývaly v šedi italského severu a jedna pro druhou představovala celý svět. Když se ty drobné dívky procházely dlážděnými uličkami Bergama, držely se za ruce a vlnité vlasy si shrnovaly za uši, považovali je kolemjdoucí za sestry.

Jedné noci roku 2000 vyhlédla Lea z okna a spatřila svůj starý fiat v plamenech. Roku 2002, poté, co jim někdo ukradl skútr a zapálil vchodové dveře, řekla Lea své dceři, že pro ně připravila úplně novou hru. Matka s desetiletou dcerou se chytily za ruce a vešly na stanici karabiniérů. Lea překvapenému úředníkovi oznámila, že výměnou za policejní ochranu bude svědčit proti mafii. Od roku 2002 do roku 2008 žily Lea s Denise v bezpečí chráněných domů. Ale z důvodů, jimž Denise úplně nerozuměla, zůstaly posledních osm měsíců opět úplně samy. Carlovi muži je našli třikrát. Třikrát jim Lea s Denise utekly. Ale na jaře 2009 už byla Lea vyčerpaná a úplně bez peněz a řekla dceři, že jim zbývají poslední dvě možnosti. Buď se jim podaří získat hotovost a utéct do Austrálie, nebo se Lea bude muset s Carlem usmířit.

Ani jedna z možností nezněla moc pravděpodobně, ale cesta usmíření s Carlem se zdála alespoň reálná. Stát se ani nepokusil využít Leina svědectví a nezačal Carla trestně stíhat, což Leu sice rozlítlo, ale na druhou stranu už pro Carla nadále nepředstavovala hrozbu. V dubnu roku 2009 poslala svému muži zprávu, v níž

stálo, že by si měli odpustit a na vše zapomenout. Zdálo se, že s tím Carlo souhlasí. Výhrůžky ustaly a žádná zapálená auta už nepřišla. Carlo začal brát Denise na výlety po kalábrijském venkově. Jednoho zářijového večera dokonce přemluvil Leu ke schůzce. Jeli po pobřeží na jih a až do svítání si povídali o létě, kdy se před dlouhými roky potkali.

V listopadu roku 2009 pozval Carlo manželku s dcerou k sobě do Milána, aby s ním strávily pár dní. Denise ještě ani nestihla položit telefon a už upírala na matku prosebné oči. Ta pokrčila rameny a řekla, že tedy pojedou. Udělají si tam krátké prázdniny. Lea vzpomínala na zimní Milán jako na chladné, neutěšené město, v němž se stromy rýsovaly proti obloze jako černé blesky, vítr se proháněl ulicemi jako lavina a valil před sebou malé monzuny ledového deště. Ale Denise odjakživa milovala milánské obchody, Lea s Carlem potřebovali probrat dceřinu budoucnost, a navíc Lea na Carla myslela už od léta. Před dvaceti lety držel její tvář ve svých medvědích tlapách, sliboval, že ji ochrání před mafií a zabíjením, a Lea mu věřila. Věřila mu hlavně proto, že i on vypadal, že věří sám sobě. Lea stále nosila zlatý náramek a náhrdelník, které jí tehdy Carlo daroval. Carlo navíc zcela nepochybně miloval Denise. Třeba má Denise pravdu, pomyslela si Lea. Třeba bychom všichni tři *mohli* začít znovu. Možnost, že by Carlova nová laskavost a vlídnost byly součástí nějakého propracovaného plánu, jak ji zastihnout nepřipravenou, se jí zdála za vlasy přitažená. Vždyť existuje tolik jednodušších způsobů, jak někoho zabít.

Lea Garofalo od samotného začátku Carla Cosca o třídu převyšovala. Zatímco Carlo si svou pozici mezi mafiánskými klany musel vydobýt, Lea se narodila jako mafiánská princezna do rodiny Garofalů z Pagliarelle. Dcera 'ndranghety, aristokracie východního pobřeží. Zatímco Carlo byl asi tak objemný a pohledný

jako medvěd, Lea byla ve všech ohledech krásná. Její přirozenou eleganci ještě podtrhovaly výrazné lícní kosti, štíhlá postava a husté dlouhé vlnité vlasy. Carlo se v italštině zadržoval a jeho nevládná, zamklá povaha byla ještě očividnější, když stál vedle Ley, která hovořila se sofistikovností severanky i vášní jižanky a v pěti minutách se dokázala nahlas smát, naštvat se i rozplakat. V jakémkoli jiném světě by jejich vztah skončil zcela přirozeně tak, že by Lea Carla pár let po svatbě opustila a za minulostí se ani neohlédla.

Ale aspoň se nad ně Carlo nepovyšoval, říkala si Lea. Jeho kamarád jim dal asi 100 eur na jízdenku do Milána. Když Lea s Denise dorazily na hlavní nádraží, do toho Mussoliniho opulentního, mramorového a skleněného pomníku severské nadvlády a moci, Carlo na ně čekal osobně ve svém černém Audi a odvezl je do hotelu Losanna, útulného podniku v zapadlých uličkách, jen pár kroků od Corsa Sempione, milánského Champs-Élysées. K jejich starému rodinnému bytu na Viale Montello mohly dojít krátkou procházkou. Následující čtyři dny Carlo odmítal mluvit o minulosti. Nepadla ani zmínka o 'ndranghetě, ani slovo o tom, že Lea porušila *omertu*, ani narážka na to, že málem zničila vše, pro co on a jeho bratři pracovali. Jak řekla Denise, všichni tři si zkrátka užívali „tiché a příjemné“ krátké prázdniny, rodinnou dovolenou, jakou ještě nikdy společně nezažili. Milánské autosalóny Ferrari a obchody s módou Armani byly na miliony mil vzdálené kalábrijským kozím pastvinám a Carlo zářil štěstím, že si jeho žena s dcerou město užívají. Toulali se spolu podél kanálů, on v kabátu ležérně přehozeném přes ramena v milánském stylu a Lea s Denise v džínách a tlustých péřových bundách, procházeli se po náměstích dlážděných lesklými kameny, dávali si pizzu a *cannoli* a prohlíželi si výlohy v *gallerii* z devatenáctého století, s dómem ve stylu plaménkové gotiky v zádech. Carlo všechno platil: oblečení pro Denise, večeři pro celou tříčlennou rodinu, kávu

i *gelato*. Oběma svým ženám dokonce zařídil i kosmetickou úpravu obočí v salónu, který vlastnil jeho přítel Massimo. Jindy, když Lee došel hašiš, zavolał bratranci Carminemu Venturinovi a zajistil, aby nemusela nic platit.

Nebylo to samozřejmě dokonalé. Denise si jako typická pubertáčka pěstovala závislost na cigaretách a odpor k tradičnímu těžkému italskému jídlu. Carlo, který svou ženu a dceru viděl za třináct let teprve podruhé, si všiml, jak moc jsou si podobné. A nemohl si pomoci: jako by se přenesl o devatenáct let zpět, kdy s ním tehdy šestnáctiletá Lea uprchla do Milána. Lea se mezitím snažila hlavně zachovat klid. Požádala Carla, aby nikomu neříkal, že je v Miláně, jenže on už ji předběhl a představil ji Massimovi a Carminemu. Lee se ale zdálo, že Carmine je něčím víc než Carlo-vým kamarádem. Měla také neodbytný pocit, že je někdo sleduje.

Lea se přistihla, že se vrací ke starým zlozvykům. Dlouhá léta si každý den před usnutím potřebovala dát jednoho či dva jointy, a jak nasvědčovaly nedopalky, které Denise našla v jejím pokoji, kouřila teď i v průběhu dne. Dostatek spánku a klidu Lee samozřejmě svědčil, jen to pro ni bylo dost nezvyklé. Bylo však moudré zkouřit se v blízkosti Carla, *mafiosa*, který posledních třináct let strávil jejím pronásledováním a snahou ji zabít?

Přesto se výlet vydařil lépe, než Lea s obavou očekávala. Na začátku požádala Denise, aby ji s Carlem nenechávala samotnou, protože, jak Denise řekla: „Když jsem s nimi byla i já, nemohlo se matce nic stát.“ Brzy se ale Lea začala cítit natolik v bezpečí, že se přestala bát být se svým mužem o samotě. V noci 23. listopadu si Denise šla brzy lehnout a Lea s Carlem si vyšli sami na večeři. Zatímco Lea byla s postupujícím večerem stále napjatější, Carlo se naopak začal uvolňovat. Stal se z něj tělnatý chlapík s tlustými ušima, hlavou oholenou dohola a nosem, jaký mají boxeři, ale k Lee se choval něžně a laskavě. Když se zmínila o Denisině plánu studovat na univerzitě v Miláně, navrhl, že dá na dceru pozor.

Dokonce se nabídl, že na to věnuje 200 000 eur, a když mu Lea vyčetla, že utratil desítky tisíc za to, aby je vystopoval („A úplně k ničemu, protože jsi pokaždý přišel moc pozdě!“), přijal Carlo její popíchnutí nezvykle dobře. Poté, co zaplatil večeři, vzal Carlo Leu na projížďku městem. Mlčky klouzali ztichlými ulicemi a jen vstřebávali vzájemnou přítomnost a místa, která míjeli. Carlo byl tak rozrušený, že projel na červenou, a Lea se těšila, že bude svědkem žertovné scénky, kdy se velký *mafioso* bude snažit vykrotit z pokuty.

Když je Denise během těch dnů sledovala, smějící se Leu s cigaretou v ruce a Carla škrábajícího se na svém obrovském krku, všimla si, že se obvykle zamračený obličej jejího otce zjemnil úsměvem, a připadalo jí, jako by se do sebe znovu zamilovali. Klidně by i uvěřila, že by spolu všichni tři zase mohli žít. „Vždyť jsme spolu jedli, všichni tři, jako rodina,“ řekla Denise později. Carlo „nám dokazoval, jak je starostlivý a hodný“. A nešlo si nevšimnout, že Lea to viděla. Navzdory tomu, že neměla v kapse ani cent, a navzdory všemu, co se stalo, byla Lea neobyčejná kráska, víla kalábrijských lesů s čistou duší, jíž se odjakživa odlišovala od všech ostatních dívek v Pagliarelle. Carlo, a tím si byla Denise jistá, se musel do Ley opět zamilovat. „Tehdy by mě ani ve snu nenapadlo, že by otec mohl mít nějaké nekalé úmysly,“ řekla.

24. listopad 2009 byl poslední den, který Lea a Denise trávily v Miláně. Ženy měly v plánu odjet zpět do Kalábrie lůžkovým vlakem ve 23:30. V pokoji hotelu Losanna si všechno sbalily a Carlo pro ně přijel velkým šedým chryslerem vypůjčeným od přítele, aby jim pomohl odvézt věci na nádraží.

Když nakládali kufry, Carlo se zeptal Denise, jestli by ten večer nechtěla povečeřet se svými příbuznými: se strýčkem Giuseppem, tetou Renatou a jejich dvěma syny, osmnáctiletým Domenicem a patnáctiletým Andreou. Carlo řekl, že by určitě měla využít

příležitosti strávit čas se svou rodinou. A Carlo s Leou budou mít večer na probrání několika posledních záležitostí.

Denise souhlasila. Vyřídily se s matkou do města, aby nakoupily pár zbývajících věcí. Bylo zataženo, těsně nad nulou, od mramorových zdí budov se odrážel ponurý chlad. Kamerový záznam zachytil Leu v černé bundě s vytaženým chlupatým límcem a Denise v tlusté bílé bundě s kapucí přes hlavu a černým batohem na zádech. Matka s dcerou se procházely podloubími, zahřívaly se v kavárnách a daly si rychlý oběd v McDonaldu, šťastné, že spolu jednou mohou být ve městě a nemusí přitom dávat pozor, zda je někdo nesleduje.

Těsně před 18. hodinou, asi hodinu po setmění, zavolala Denise Carlovi. Jak později vypověděla, byla v tu dobu s Leou poblíž Mírového oblouku v parku Sempione, nedaleko hotelu. O pár minut později přijel Carlo v chrysleru, zastavil na blikáčky a zpoza staženého okénka Denise připomněl, že je očekávána u příbuzných na večeři. Lea tam jít nechtěla. Přestože se vztah s Carlem zlepšil, s jeho rodinou nechtěla mít nic společného. Carlo navrhl, že nejdřív odveze Denise a pak se vrátí pro Leu a půjdou spolu v klidu na večeři. A až se všichni najedí, Carlo s Leou opět Denise vyzvednou a všichni tři vyrazí k nádraží. Ženy souhlasily. „Uvidíme se na nádraží, *mamma*,“ řekla Denise Lee a naskočila do auta. „Ahoj,“ odpověděla Lea. „Dám si zatím drink.“

Carlo odvezl Denise do domu číslo 6 na Viale Montello na okraji milánské čínské čtvrti. Byl to velký špinavý šestipatrový dům bez výtahu s více než stovkou bytů a jedním nudným dvorkem ve vnitrobloku. Viale Montello číslo 6 kdysi patřilo k Maggiore Ospedale, jedné z prvních evropských veřejných nemocnic fungující od roku 1456. Jenže budova zchátrala a později zůstala opuštěná. V 80. letech 20. století si ji přivlastnila 'ndrangheta z Pagliarelle jako společnou domácnost a centrum svých kšeftů s heroinem a kokainem. Přízemí teď zaplavilo půl tuctu levných